

Karkkila Nyhkälänharju

Lausunnossa kuvataan alueen luonnonarvot, rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot sekä maisemalliset arvot nykytilanteessa. Lisäksi lausunnossa otetaan kantaa kenttäsuunnitelman vaikutuksiin edellä mainittuihin arvoihin.

Luonnonarvot ja maisemalliset arvot

Säilynyt harjun osa on arvokas osana paikallista maisemarakennetta, maisema- ja kaupunkikuvaa, pienilmastoa, biologista monimuotoisuutta ja virkistysmahdollisuuksia. Harjun arvot on määritelty Karkkilan keskustan osayleiskaavassa, alueen asemakaavoissa sekä niiden liiteaineistoissa.

Nyhkälänharjua ei ole luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi, jolloin sitä ei voi kaavassa suojella maa-aineslain mukaisesti. Arvo määrittyy maisema- ja kaupunkikuvallisesta merkityksestä, mahdollisista luonto- ja virkistysarvoista sekä vaikutuksesta pienilmastoon. Harjumaastossa sijaitsevat luonnon arvokohteet ovat luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltuja, eikä niitä saa tuhota.

Alueen rakennushistorialliset ja kulttuuriarvot

Alueella sijaitsee vanha kunnantalo. Voimassa olevassa asemakaavassa vain rakennus on suojeltu. Sen luoteis- ja koillispuolella, seiniä viistäen, on koulun laajennuksen ohjeellinen rakennusala. Rakennuksesta on asemakaavamääräyksissä mainittu: *”Rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka turmelevat rakennuksen hiostoriallista tai kaupunkikuvallista arvoa. Purku-, muutos- ja korjaustöistä tulee pyytää lausunto Maakuntamuseolta.”*

Koulun laajennus on tehty asemakaavan mukaisesti. Kuitenkin rakennuksen ympäristö ja yhteydet sinne ovat tuhoutuneet koulun laajentamisen yhteydessä – kaava itse on sallinut rakennuksen kaupunkikuvallisen aseman ja arvon tuhoutumisen. Kun rakennuksen ympäriltä on kaivettu maa ja kulkuyhteydet pois, tilanne ei ole enää parannettavissa muutoin, kuin siirtämällä kunnantalo muualle - tai vaikka samaan paikkaan uudelleen maaston muotoilutöiden jälkeen.

Kenttäsuunnitelman vaikutus harjumaisemaan sekä kunnantaloon

Nyt laadittavana olevalla kenttäsuunnitelmalla ei näkemyksemme mukaan ole heikentävää vaikutusta kunnantalon ympäristöön. Tilanne on sen osalta niin vaikea jo nykyisellään, että se ei myöskään maisemasuunnittelun keinoin ole parannettavissa.

Kenttäsuunnitelma rajataan siten, että arvokkaalle harjualueelle ei kohdistu

muutostoimenpiteitä. Näin ollen kentän muutostyö ei heikennä harjun luonnonarvoja, maisemallista arvoa eikä historiallisia arvoja.

Idempänä harjulla on myös ensimmäisen maailmansodan aikaisia juoksuhautoja, jotka on suojeltu historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Näihin kentän rakentamisella ei ole vaikutusta.

Kentän pinnan laskeminen parantaa huomattavasti sen käytettävyyttä erityisesti koulun toiminnassa. Tasaisen kentän sijoittaminen jyrkälle harjulle on aina ratkaisu, jossa tasoeroilta – luiskilta tai tukimuureilta - ei voi välttyä. Nyt suunnitellut muutokset siirtävät tällä hetkellä koulun ja kentän välissä olevan monta metriä korkean luiskauksen kentän taakse, missä se on maisemallisesti ja toiminnan kannalta parempi kuin nykyisellään koulun seinän vieressä. Tällöin luiskauksen synnyttämiä maapenkereitä voidaan hyödyntää katsomoina, ja ne toimivat myös tuulensuojana ja maastoesteinä kentän ja ympäröivän kaupunkirakenteen välissä.

Arkkitehti, kaavoittaja Antti Karvonen

Maisema-arkkitehti Kaisu Hynynen

Maisema-arkkitehti Paula Lonka

Arkkitehti Antti Karvonen on laatinut Karkkilan keskustan osayleiskaavan. Maisema-arkkitehdit Kaisu Hynynen ja Paula Lonka olivat mukana osayleiskaavan maisema-asiantuntijoina.